

**Фишурдаи конференсияи илмию амалии ҷумҳуриявӣ
бахшида ба 140-солагии Қаҳрамони Тоҷикистон, сардафтари
адабиёти муосири тоҷик - академик Садриддин Айни таҳти
унвони «Саҳми устод Айни дар ҳифзи асолати забони тоҷикӣ
ва бузургдошти фарҳанги суннатӣ»**

Ношир: Ҳайати тадорукот Санаи интишор: 13 Апрель, 2018 - 14:32

Фишурдаи

**Конференсияи илмию амалии ҷумҳуриявӣ бахшида ба таҷлили 140-солагии
Қаҳрамони Тоҷикистон, сардафтари адабиёти муосири тоҷик - устод Садриддин Айни
таҳти унвони «Саҳми устод Айни дар ҳифзи асолати забони тоҷикӣ ва бузургдошти
фарҳанги суннатӣ»**

13-уми апрели соли 2018, ш. Душанбе

Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади иҷрои банди 2.3-и Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Нақшаи кории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз 8-уми июни соли 2017, №283 Конференсия илмию амалии ҷумҳуриявӣ бахшида ба таҷлили 140-солагии Қаҳрамони Тоҷикистон, сардафтари адабиёти муосири тоҷик – устод Садриддин Айнӣ таҳти унвони «Саҳми устод Айнӣ дар ҳифзи асолати забони тоҷикӣ ва бузургдошти фарҳанги суннатӣ» баргузор менамояд. Ҳадафи асосии баргузории Конференсияи мазкур арҷ гузоштан ба хизматҳои шоистаи Қаҳрамони Тоҷикистон, сардафтари адабиёти муосири тоҷик устод Садриддин Айнӣ буда, баҳри амалӣ намудани сиёсати забони давлатӣ дар саросари ҷумҳурӣ мебошад. Мақолаҳо ва суханрониҳои пуртаъсири ин олими барҷаста - маорифпарвари тоҷик аз минбарҳои матбуот, конференсияю анҷуманҳо ва баҳсу мунозираҳои илмӣ оид ба ҳифзи забони адабии тоҷик, таълифу нашри нахустин китобҳои дарсӣ, адабиётшиносӣ, таърихнигорӣ, рӯзноманигорӣ, фарҳангнигорӣ, имлову иншо, нақши боризи устод дар навсозӣ варушду такомули забони миллӣ, тарбияи адибони ҷавон ва ғайраҳо таҷассумгари фаъолияти пурсамару ибратбахши ӯ маҳсуб меёбанд. Ин нуктаҳо дар маърузаҳои илмӣ ва музокираҳои иштирокчиёни Конференсияи илмию амалии ҷумҳуриявӣ таҳти унвони «Саҳми устод С. Айнӣ дар ҳифзи асолати забони тоҷикӣ ва бузургдошти фарҳанги суннатӣ», ки бо иқдоми Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллии Тоҷикистон» баргузор гардид, таъкид ёфтанд.

Раиси Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Гавҳар Шарофзода дар ифтиҳои конференсия аз сиёсати фарҳангии давлату ҳукумати кишвар, оид ба татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», таваҷҷуҳу ғамхориҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон оид ба рушду такомули забони миллӣ ва арҷгузори ба бузургдошти фарзандони фарзонаи миллат ёдовар шуда, зикр намуд, ки мақому манзалати устод С. Айнӣ дар байни шахсиятҳои маъруфи тоҷик ҷойгоҳи махсусро ишғол мекунад. Дар ҳамин мавзӯё Ёрдамчи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа, академики Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон Абдуҷаббор Раҳмонзода ва директори Институти забон ва адабиёти ба номи Абуабдулло Рӯдакии Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, узви вобастаи Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон Саҳидод Раҳматуллозода иброи ақида намуданд.

Олимони забоншинос ва адабиётшиноси тоҷик С. Назарзода, Б. Камолиддинов, Т. Ҷӯраев, Н. Офаридаев, Р. Ваҳҳоб, Т. Ваҳҳобов, Д. Бобоҷонов, Ш. Кабилов, Н. Акрамов, К. Раҷабов, Ш. Ҷамшед ва дигарон нуктаи назари илман асоснокӣ хешро оид ба паҳлуҳои мухталифи ҳаёту эҷодиёти С. Айнӣ бо мисолҳои воқеӣ иброз доштанд. Онҳо аз ҷумла зикр намуданд, ки С. Айнӣ на танҳо нисбат ба фаъолияти эҷодии худ, балки ба нависандагону мутарҷимони замони худ серталабу саҳтгир буд, услуби ниғориш ва таҷрибаи андӯхтааш чун дастури раҳнамо ба аҳли қалам ва умуман, ба ҳар фарди ҷомеа хизмат хоҳанд кард. Хизматҳои беамсоли ин шоиру олими забардаст, арбоби барҷастаи сиёсиву ходими ҷамъиятӣ дар бедории тафаккури ҷомеа, худшиносӣ ва ҳудогоҳии миллӣ заминаҳои бозътимод гузоштаанд. Худи устод С. Айнӣ дар ин хусус менависад: “«Дар давоми умри худ ман китобҳои зиёде навиштаам, ки ҳамаи онҳо ба як мавзӯё бахшида шуда, аз як мавод фароҳам омадаанд. Ҳамаи китобҳо – дар бораи тоҷикон ва Тоҷикистон, дар бораи кишвари кӯҳистони ман, дар бораи хоки муқаддас, дар бораи фарзандони ин сарзамин мебошанд, ки дар қарни ҳафт ба худ номи «тоҷик»-ро гирифт». Аз ҷониби нахустини «Одина», «Ёддоштҳо» ва дигар асарҳои илмию адабии С. Айнӣ, ки ба чандин забонҳои ватанию хориҷӣ нашр гардидаанд, солҳои зиёд сипарӣ шуда бошад ҳам, аммо арзиши илмӣ онҳо коста нагардидааст. Чунончи, афкори интиқодӣ ва назариёти раҳнамоёнаи устод Айнӣ дар “Намунаи адабиёти тоҷик” қобили пажӯҳиши доманадор аст.

Дар он айёми пуршӯби солҳои бистум, ки душманону бадхоҳони халқи тоҷик мавҷудияти ӯро ба сифати як қавми муаззам инкор карданӣ мешуданд, С. Айнӣ дар мақолаву очеркҳо, шеърҳои дostonҳо ва повесту романҳояш аз таърих, забон, адаб ва ҳунари фарҳанги миллати тоҷик озоду ошкоро дифоъ намуда, бо қалам, бо сухан дар шуур, афкору андешаи мардуми тоҷик инқилоби ҷиддӣ ба вуҷуд овард. Аз нуктаи назари С. Айнӣ дар ҳама давру замони мактабу маориф, рӯзномаву маҷалла, китобҳои дарсии адабиёт, таърих, ҷуғрофия ва кишваршиносӣ омили аввалиндараҷаи ҳудогоҳии мардум ва ташаккули ҳисси ифтихори миллӣ маҳсуб

меёбанд. Масъалаҳои омӯзиши манбаъҳои таърихӣ ва забони ноби тоҷикӣ, истифодаи захираи лаҳҷаҳо дар забони адабӣ, аз худ намудани забони асарҳои классикони адабиёти адабиёти тоҷик, ба мавқеъ кор фармудани вожаҳо, нигоҳ доштани тозагии забон маҳаки қору эҷодиёти устод С. Айниро ташкил медоданд, - зикр намуданд иштирокчиёни конференсия. - Устод Айни асарҳои адабиёти классикиро сарчашмаи ноби ғановати забони адабӣ доништа, истифодаи вожаҳо ва истилоҳоти он замонро яке аз василаҳои асосии бойшавии захираи луғавии забони тоҷикӣ доништааст. Ҳамзамон ӯ таъкид мекард, ки мо бояд дар асоси шеваҳои халқии забони тоҷикӣ як забони маҳкам ва зебои адабии тоҷик ба вуҷуд оварем.

Маърузачиён ҳамчунин ба ному хизматҳои С. Айни аз нигоҳи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Эмомалӣ Раҳмон баҳо дода, аз суханони раҳнамуносози Пешвои миллат дар маросими баъди азнавсозӣ ба истифода супоридани Боғи фарҳангу фароғати ба номи Садриддин Айни, дар мулоқотҳо бо зиёиёни кишвар ва дигар чорабиниҳои сиёсӣ фарҳангӣ довар шуданд: «Басо рамзист, ки имсол мо 140-солагии зодрузи поягузори адабиёти муосири тоҷик, Қаҳрамони Тоҷикистон, Садриддин Айниро ҷашн мегирем. ... Корномаи беназири устод дар таърихи миллати мо камназир буда, тамоми умри бобаракати ӯ барои ҳифзи ҳувияти тоҷикон ва ба сифати миллати қадимӣ эътироф гардидани онҳо сарф шудааст. ... Устод Садриддин Айни аз шахсиятҳои миллатсоз буда, дар раҳиҳои миллат аз вартаҳои нестӣ нақши бузурге гузоштааст...». Ба қавли Пешвои миллат, ки дар асари бунёдии худ «Чеҳраҳои мондагон» овардааст, «омӯхтани рӯйдодҳои таърихиву фарҳангӣ, зиндагиномаи шахсиятҳои сарсупурдаи миллат ва чеҳраҳои баргузидаи адабӣ имкон медиҳад, ки решаҳои худро аз гузашта дарёфт намоем, ки бо онҳо пайванд доштани хешро эҳсос карда, ба хотири номуси ватандорӣ ном ва корномаҳои онҳоро аз нав зинда гардонем ва ба фарзандони халқи далерамон бо ифтихор дар борашон ҳарф занем». Дар робита олимони намунаҳо аз осори илмию бадеӣ ва публицистии С. Айниро мавриди таҳлил қарор дода, таъкид доштанд, ки аз назари забоншиносии имрӯза бори дигар баррасӣ намудани назару андешаҳои забоншиносии Устод, услуби нигоҳиш, таҷрибаи малака, маҳорати нозукадоии ӯ метавонад ба масъалаҳои ҳувияти забони тоҷикӣ ва самтҳои рушди он дар даврони истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун забони расмӣ ва давлатии кишвар равшанӣ андохта, ҷиҳати рушди такомули минбаъдаи забони миллӣ кумак расонад.

Таҷлили ҷашни 140-солагии зодрузи Қаҳрамони Тоҷикистон, шахсияти нотакрори илму маърифат, фарҳангу маориф, бунёдгузори адабиёти муосири тоҷик устод Садриддин Айни, ки дар партави сиёсати фарҳангпарварона ва дастури ҳидоятҳои фазилатбори Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон сурат мегирад, бори дигар барои муаррифии чеҳраи беназири илмию адабӣ, фарҳангӣ ва корномаи ҷовидонии устод Айни дар даврони кунунӣ ҳамаҷониба мусоидат менамояд, - иброз доштанд маърузачиён.

Баҳодиҳии муҳтаво: 5

Баҳои миёна: 5 (2 овоз)

Категория:

- [Гузоришҳо](#) [1]
- [Конференсияҳо](#) [2]

Фишурдаи конференсияи илмию амалии ҷумҳуриявӣ бахшида ба 140-солагии Қаҳрамон

Интишори сономаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://kumitaizabon.tj>)

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

Фишурдаи конференсияи илмию амалии ҷумҳуриявӣ бахшида ба 140-солагии Қаҳрамони

Интишори солонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://kumitaizabon.tj>)

Манбаъ: <http://kumitaizabon.tj/tg/content/fishurdai-konferensiyai-ilmiyu-amalii-chumkhuriyavi-bahshida-ba-140-solagii-kakhramoni?mini=2025-03>

Пайвандҳо

- [1] <http://kumitaizabon.tj/tg/category/%D0%B3%D1%83%D0%B7%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%88%D2%B3%D0%BE> [2] <http://kumitaizabon.tj/tg/category/%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%81%D0%B8%D1%8F%D2%B3%D0%BE> [3] <http://kumitaizabon.tj/sites/default/files/gallery/3.jpg> [4] <http://kumitaizabon.tj/sites/default/files/gallery/7.jpg> [5] <http://kumitaizabon.tj/sites/default/files/gallery/16.jpg> [6] <http://kumitaizabon.tj/sites/default/files/gallery/17.jpg> [7] <http://kumitaizabon.tj/sites/default/files/gallery/18.jpg> [8] <http://kumitaizabon.tj/sites/default/files/gallery/19.jpg> [9] <http://kumitaizabon.tj/sites/default/files/gallery/20.jpg> [10] <http://kumitaizabon.tj/sites/default/files/gallery/22.jpg> [11] <http://kumitaizabon.tj/sites/default/files/gallery/23.jpg> [12] <http://kumitaizabon.tj/sites/default/files/gallery/27.jpg> [13] <http://kumitaizabon.tj/sites/default/files/gallery/30.jpg> [14] <http://kumitaizabon.tj/sites/default/files/gallery/35.jpg>